

Magorova poezie v podzemí

Divadlo X10 v září 2017 otevřelo prostor DUP39 v centru Prahy. Za krátkou dobu zde vytvořilo širokou otevřenou platformu, v rámci níž jsou uváděny nejen inscenace X10, ale i další projekty nezávislé scény.

Charismatický industriální podzemní prostor v bývalém Domě uměleckého průmyslu, tak ožívá "podzemními" aktivitami. Jednou z nich bude i uvedení projektu *Člověku nad tím rozum i čurák zůstává stát*. Divadlo X10 jím vzdává poctu básníkovi Ivanu Martinovi Jirousovi, z jehož poezie inscenace vychází. Projekt původně vznikl jako jednorázová site specific inscenace v rámci festivalu ...příští vlna/next wave..., a jako takový byl uveden v září 2017 v jednom z festivalových prostorů Drive House. Na základě ohlasů dochází k vytvoření nové inscenační verze, kterou Divadlo X10 uvede premiérově v DUP39.

Vznik inscenace inicioval herec Divadla X10 Vojtěch Hrabák. Sedm let po smrti Ivana Martina Jirouse se tak představuje v režii Jiřího Pokorného pohled dnešní mladé generace na jednu z nejpodstatnějších osobností české moderní historie. Magorova poezie zaznívá jako hlas vnitřního zápasu se sebou, se svými smutky. Doba se změnila, to, co tíživě doléhá na zoufající duši už nemá parametry útlaku, hrozby ztráty svobody, ale útočí na ni stejně intenzivně kontext dneška. *„Kolem nás vyrostla cynická, zrudná společnost, která má naprosto vyprahlou citovost a zajímá se hlavně o brutální zrudnosti. Neonacisti se formují a možná už příští rok založej stranu. Řítíme se do apokalyptický doby, ale mně je to u prdele. Underground přežije všechno,*” řekl Ivan Martin Jirous v roce 2008 v rozhovoru pro Divadelní noviny. Jeho poezie takovému světu čelí, provokace a záměrná primitivita se střetává s religiózní zkušeností. Že jsou jeho myšlenky stále podstatné, dokládá i trvalý zájem o jeho knihy i vydávané biografie.

Obnovená premiéra proběhne 9. 2. 2018 v DUP39.

Další inscenací, kterou Divadlo X10 nově uvede v DUP39, bude repertoárová stálice *Kolaps* autora Ondřeje Novotného, kterou X10 přenese ze Strašnického divadla. Příznačný název se vztahuje nejen ke kolapsu společnosti jako takové, ale také ke krizi základních lidských hodnot a

vztahů. V groteskní zkratce je skrze módní způsoby pohřbívání hyperbolizován vztah ke smrti, absence rituálů, touha po penězích, aby se následně těžiště hry přeneslo k potřebě pomýleného mytického a mytologického uvažování, které plodí dnešní neofašistické struktury a samozvané spasitele s jejich touhou po nové „morálce“ a čistotě světa. Poslední nadějí se stává dosud nenarozené dítě, které je možností lidstva k novému začátku. Inscenace patří k nejúspěšnějším projektům Divadla X10, kromě účasti na českých festivalech, byla představena také na festivalu DEMOLUDY v Polsku a festivalu Y.EAST v Maďarsku, kde byla zároveň hra vydána v maďarském překladu. Jako rozhlasová inscenace byla nejnověji uvedena v Českém rozhlasu Vltava v rámci programu Současná hra. V DUP39 ji Divadlo X10 od 11. 2. bude uvádět s anglickými titulky.

Do druhé poloviny sezony vstupuje Divadlo X10 také přípravou nových projektů. V březnu proběhne první uvedení projektu Aleše Čermáka *Superpozice*. Aleš Čermák se ve své tvorbě dlouhodobě pohybuje na hraně mezi performancí, literaturou a konceptuální prací s textem. Jako absolvent pražské AVU je ukotven především ve výtvarném umění, v letech 2013 a 2016 se stal finalistou Ceny Jindřicha Chalupeckého. *Superpozice* se metaforicky zabývá tématem uprchlictví, kterému se Aleš Čermák věnuje kontinuálně.

V dubnu bude následovat česká premiéra hry *Pod kontrolou* francouzského dramatika Frédérica Sonntaga, který se premiérou osobně zúčastní. V režii spoluzakladatelky Divadla X10 Ewy Zembok bude X10 zkoumat mechanismy manipulace, účinnosti paranoidních představ a sexistický šovinismus.

Na konci sezony v X10 nastuduje režisér Jan Frič první uvedení nové hry Ondřeje Novotného *Teritorium*, která zkoumá fenomén vzdálenosti a blízkosti, propojenosti jednotlivých světových kultur i jednotlivých lidí a klade základní otázku příslušnosti ke kmeni a rodu.

Všechny premiéry budou uvedeny v prostoru DUP39, kterému tak Divadlo X10 vtiskne jasné dramaturgické směřování.

Kromě vlastní divadelní činnosti se Divadlo X10 věnuje širokému doprovodnému programu. V říjnu se v budově Strašnického divadla uskutečnila mezinárodně licencovaná lokální konference

TEDxSolidarityPark, jejímž tématem byly změny veřejného prostoru, realizované aktivními občany. V lednu 2018 byly všechny video záznamy jednotlivých řečníků zveřejněny na oficiálním you tube TEDx Talks, který má více než deset miliónů odběratelů. Zveme ty, kteří se konference ve Strašnickém divadle nemohli zúčastnit ke sledování <https://www.youtube.com/user/TEDxTalks/search?query=TEDxSolidarityPark>

kontakt: kristyna.kolovratova@gmail.com

Člověku nad tím rozum i čurák zůstává stát, ohlasy z tisku:

“Trojice postav před vámi má daleko k přízvisku svatá, ale zároveň jde o ryzí, neopracovaný materiál, který bude formován okolnostmi. Intenzita, s jakou se herci chopili rolí, svědčí minimálně o jejich hlubokém vztahu k tématu a jeho úctyhodném pochopení, které Jiří Pokorný prohloubil a vedl správným směrem.” (Veronika Boušová: Slovo, slovo, slovo /No.10/, Divadelní noviny, 4. 10. 2017)

“Jde a padá na hubu na začátku představení Vojtěch Hrabák. Jde a nese svůj kříž, jímž je gigantický čurák z nějakých papírů a hadrů, taktak držený pohromadě izolepou. Objekt, o kterém by mladý Magor, historik umění, možná napsal studii. Vojtěch Hrabák jde s tím čurákem na zádech, jde a je Magor: má vlasy jako Magor, říká a křičí verše jako Magor, chová se jako magor jako Magor. Jde a není Magor: jeho tělo nemá ty jizvy jako to Magorovo, jeho tvář nemá ty vrásky jako ta Magorova, jeho duše nemá, nemůže mít to smutno jako ta Magorova. A přece, když křičí magorovské Je mi k smrti smutno, křičí i za sebe, neboť jeho dvacetileté smutno je stejně pravdivé a zoufalé, jako bylo smutno Magorovo, jako je smutno nás jiných už obstarožních. Jizvy a vrásky se dostaví, no doubtaboutit.” (Martin C. Putna: Světec a čurák, Divadelní noviny 17. 10. 2017)